

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Udrag fra Hjemløs

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Hjemløs", i Goldschmidt, M. A.: *Hjemløs*, udg. af Mogens Brøndsted ; Harald Jørgensen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1999, s. 395. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-goldschmidt04-shoot-idm140467279001264/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Hjemløs

- 475 *Græven af Monfermat(s)*: se n.t.s. 113 – *Française(rue)*: fransk selskabsdans med seks ture
- 476 *mener deux (...)*: fr., fore to intriger på en gang. – *à la guerre (...)*: fr. ordsprog. I krig må man indrette sig efter krigens gang.
- 477 *eu gros*: fr., i det store. – *Kammerjunker*: se ovf., note A. – *tegne(de) sig*: blive noteret på en dames balkort. – *Balsløjer*: som herren erhverver fra damen i cotillon (selskabsdans med skiftende ture).
- 478 *Ponton*: brobåd. – *He Bagger*: s. 110. – *Heude*: s. 475. – *Zaubersaiten (...)*: ty. tryllestreng, se s. 277 med note. – *leflende*: letfærdige, flirtende
- 479 *engang paa Østergade*: s. 116. – *Couvrez ce sein (...)*: Bedæk dette bryst, som jeg ikke vil vide af at se! Ved slige genstande bliver sjælene såret, og deraf kommer syndige tanker. (*Tartuffe* 1669 III 2).
- 480 *Persifflage*: fr., spot, stakpiller.
- 481 *Bandsandsen*: den første dans efter souperen
- 482 *Mdm Roland*: se n.t.s. 290.
- 483 *gentil*: fr., nobel. – *Strid med Regeringen*: s. 440.
- 484 *forsagt*: prøvet. – *Conferensnaad*: se ovf., note A. – *Lady Macbeth*: i Shakespeares drama *Macbeth* (ca 1605) ægger hun sin mand til at dræbe kong Duncan og efterfølge ham på tronen.
- 485 *Ludvig Philip*: den franske «borgerkonge» (d. 1850) var i sine senere regeringsår stærkt upopulær og blev fordrevet ved Februarrevolutionen 1848.
- 486 *Spanier*: stolt, ærekær person – *Crisbeo*: ital., en hustrus fortrolige ven (eg. den, som hvisker).
- 487 *Victoria Colonna*: italsk digterinde (1492-1547). – *Carl d. Stors*: tysk kejser 1519-56, konge i Italien fra 1526.
- 488 *Til Scir (...)*: se n.t.s. 214
- 489 *skuffende*: bedrageriske, illuderende. – *hans Fine*: skuespillerinden (s. 371).
- 490 *ved Lørlighed*: s. 491. – *Han betroede mig*: s. 367. – *Baron*: s. 371 omtales han som greve. – *ride en Mand over*: s. 214. – *ride til Byen*: s. 235.
- 491 *faae deres Krig frem*: få deres vilje.
- 493 *slinede Kryb*: sigter vel til s. 188 – *Bagger*: s. 478.
- 494 *Gongon'en*: brugtes i Det kgl. Teater, når der opstod meningstumuler, for at genskabe ro.
- 495 *Rappierer*: fr., fægtekårder. – *ingen Mand (...)*: ifølge NS 1858 I 136 citat fra Aristofanes, men ikke identificeret. Aristoteles' *Ethica Nicomachæa* X 8 har en lignende tankegang (Niels Møllers overs. 1936

- s. 278). – *Pistolen*: s. 46. – *Humlestang*: s. 13. – *Hun paa Ballet*: s. 481.
- 496 *Gladiator(er)*: fægter, sværdkæmper. – *hoie*: vende nedad. – *Fader stod (...)*: s. 70. – *Vinde*: hejseværk. – *Tabula rasa*: lat., ubeskrevet blad, her måske i betydningen: rent bord. Udtrykket ses hos Albertus Magnus (1193–1280) i *De anima* 3,2,17, men har forudsætninger hos Aristoteles. – *et Blik (...)*: kilden ikke identificeret.
- 497 *honnette*: s. 187, 210, 413. – *Forskjellen mellem Ideal og Natur*: s. 156, 356, 523.
- 498 *Prosit*: fra Johan Herman Wessels *Kierlighed uden Stomper* 1772 V,7. – *Marmorbilder stehen (...)*. Marmorbilleder står og ser dig an. Fra Goethes digt «Kennst du das Land» (1795, *Jub. Ausg.* II 85); *sehen Dich an*: orig.: »sehn mich an«.
- 499 *Bei meines (...)*: Ved min faders evige skæg. Fra Goethes farce *Götter, Helden und Wieland* (1774, *Jub. Ausg.* VII 137).
- 500 *romerske Hærfører*: Menenius Agrippa i kampen mod volskerne 446 f.Kr. (Livius' *Romerske historie* III kap. 70).
- 501 *Biigitte*: s. 421. – *seet sin Barndom*: smst.
- 502 *jactus Veneris*: Venus' kast. – *Genier*: ånder. – *schofelt*: uanstændigt, gemeent. – *Araké*: rusdrik af ris m.m.
- 503 *kvægede*: vederkvægede, forfriskede. – *Pythagoræerne*: disciple af den græske filosof Pythagoras (6. årh. f.Kr.). – *Wahlverwandschaft*: valgslægtskab. Hentydning til Goethes roman *Die Wahlverwandschaften* (1809).
- 504 *Bank*: spilleparti. – *allons (...)*: fr., afsted, imne herrer, fat mod; næsten ordret citat fra Oehlenschlägers *Sant Hansaften-Spil* (1803), »modende Chor af Alts. – *Wöhlaufl (...)*: Afsted, kammerater, til hest! Fra Schillers drama *Wallensteins Lager* (1798) sc. 11 vers 1050. – *Jacob den 2den*: flygtede 1688 fra England og slog sig ned i Frankrig.
- 505 *krigersk-religiøse Sang*: Mirjams sang (se n.t.s. 31).
- 506 *Gid han var et Grevham*: sml. s. 37.
- 507 *Gudernes Tøg*: efter Platons *Faidros* 248d. – *Perikles*: se n.t.s. 134. – *Sophokles*: se n.t.s. 107. – *Rector*: Goldschmidts gamle skolebestyrer K.C. Nielsen troede i anledning af *Corsaren*, at han var ved at gå i hundene (*Bt.* I 81).
- 508 *Equivoque*: fr., tvetydighed. – *Han med de store Ører*: s. 506. – *chevalereske*: kavaleremæssige.
- 509 *Muser*: se n.t.s. 167. – *Grattier*: se n.t.s. 152.